

ἀποτελέσματος ὅποιαί τινες εἶνε αἱ αἰτίαι, θὰ ὑπελόγιζον πάντως καὶ τὸ ἀλλοιωθὲν ἀποτέλεσμα τοσοῦτον ἀκριβῶς, ὅσον κατὰ τὸ θεώρημα τοῦ παραλληλογράμμου τῶν δυ-
νάμεων τὴν διεύθυνσιν ὑπολογίζω, ἣν λαμβάνει σῶμά τι ᾠθούμενον πρὸς τὰ πρόσω συγχρόνως κατὰ δύο δια-
φόρους διευθύνσεις. Μόνον διότι ἐγὼ ἀγνοῶ τὸ παρὸν ψεύδομαι καὶ ὡς πρὸς τὴν γνῶσιν τοῦ μέλλοντος. Ὁ, τι ἐμοὶ ἀγνωστον ὑπάρχει οὐδαμῶς εἶνε τοῦτο εἰδικὴ ἰδιότης τοῦ μέλλοντος, ἀλλὰ περιλαμβάνει καλῶς ἐννο-
ούμενον καὶ τὸ μέλλον καὶ τὸ παρελθόν.

Μονομερῆ τινὰ γινώσκωμεν ἐκ τοῦ παρόντος· ἀκριβῶς οὕτω γνωρίζομεν μονομερῆ καὶ ἐκ τοῦ μέλλοντος. Ἄν ἐγὼ λ. χ. διέρχομαι διὰ μέσου σειρᾶς φανῶν καὶ ἔχω ἤδη παρέλθῃ τὸν δέκατον, γινώσκω ἀκριβῶς ὅτι ἐν τῇ προσεχῇ στιγμῇ, ἣτις ἐπομένως κεῖται ἐν τῷ μέλ-
λοντι, μέλλω νὰ παρέλθω τὸν ἐνδέκατον.

«Ναί», θὰ ὑπολάβῃ τις «τοῦτο γινώσκεις ἀκριβῶς, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῇ προῦπο-
θέσει, ὅτι οὐδὲν ἐν τῷ με-
ταξὺ θὰ συμβῇ. Πολλὰ με-
ταξὺ πέλει κύλικος καὶ χεῖ-
λεος ἄκρου. Τί δὲν δύναται
νὰ συμβῇ μέχρι οὐ σὺ τὸν
φαινομενικῶς τόσον πλησίον
κείμενον φανὸν παρέλθῃς;
Δύνασαι νὰ προσβληθῆς ὑπὸ
ἀποπληξίας; ἀπερισκέπτως
ρίφθεις λίθος, μετέωρον τι
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτει δύ-
ναται νὰ σε διαφθεῖρη. Προσ-
κρούεις ἐπὶ τέλους καὶ θραύ-
εις τὸν πόδα σου· φίλος τις
αἴφνης ἐξέρχεται ἐκ τοῦ οἴ-
κου τοῦ, ὅταν σὺ διαβαίνῃς
καὶ σε ἀναγκάζει μετὰ ἀκα-
ταγωνίστου φιλοφροσύνης νὰ
τὸν συνοδεύσῃς εἰς τὸ κα-
πηλεῖον· ἐπὶ τέλους, καὶ
αὐτὸς ὁ ἐνδέκατος φανὸς δύ-
ναται νὰ καταστραφῇ ἐξαί-
φνης διὰ τινος ἡφαιστιώδους
ἐκρήξεως, διὰ τινος αἰφνιδίας διαρρήξεως τοῦ ἐδάφους
ἢ δι' ἄλλου τινὸς ἀπροσδοκίτου περιστατικοῦ.»

Ὅρθότατα! Ἄλλὰ τὰ ἀνωτέρω μνημονευθέντα «ἀ-
προσδόκητα» γεγονότα ἔχουσιν ἐνταῦθα ὡς παράγοντες
ἐλαττώσεως τῆς βεβαιότητος τοιαύτην σπουδαιότητα,
οἷαν αἱ πλάναι καὶ τὰ λάθη ἐν τῇ γνῶσει τοῦ παρ-
ελθόντος. —

Θετικώτατα δὲ καὶ ἄνευ ἀμφιβολίας θὰ ἐγί-
νωσκον τὸ μετὰ τὸν δέκατον φανὸν κείμενον μέλλον,
ἂν καδ' ἦν στιγμὴν διαβαίνω παρὰ τὸν δέκατον μοι
ἦτο ἀκριβέστατα γνωστὸν τὸ παρὸν ἐν ὅλαις αὐτοῦ
ταῖς λεπτομερείαις. Τότε θὰ ἐγίνωσκον λόγου χάριν
— διὰ νὰ μείνω εἰς τὸ παράδειγμα τῆς ἀποπληξίας —
ὅτι ἡ μεμβράνη τοῦ αἵματοφόρου ἀγγείου, ὅπερ μέλλει
νὰ διαρραγῇ ὀλίγον τι πρὸ τοῦ ἐνδεκάτου φανοῦ, εὐ-
ρίσκεται ἤδη ἐν τῇ καταστάσει ἐκείνῃ, ἣτις μετὰ δέκα,
εἴκοσι, ἢ τριάκοντα δευτερόλεπτα (ἀναλόγου τῆς ἀπο-
στάσεως τοῦ φανοῦ) μέλλει κατ' ἀνάγκην νὰ ἐπενέγκῃ
τὴν διάρρηξιν. Θὰ ἐγίνωσκον περαιτέρω, ὅτι τὸ ἀπ-

αἰσιον πτηνόν, ὅπερ κατὰ τὴν κρίσιμον στιγμὴν μέλλει
νὰ με τρομάξῃ καὶ οὕτω θὰ ᾠδήσῃ ἰσχυρότερον τὸ ἐπι-
κίνδυνον κύμα τοῦ αἵματος εἰς τὸν ἐγκέφαλόν μου,
κάθηται ἤδη εἰς ᾠρισμένην τινὰ καὶ ἀκριβῶς γνωστὴν
μοι θέσιν, δι' ᾠρισμένην δὲ τινὰ αἰτίαν θὰ πετάξῃ αἴ-
φνης καὶ θὰ λάβῃ κατὰ τὴν πτῆσιν τοῦ ᾠρισμένην τινὰ
διεύθυνσιν, ἀκριβῶς δὲ κατὰ τὴν ᾠρισμένην στιγμὴν
ἢ εἰκῶν τοῦ θὰ φωτογραφηθῇ ἐπὶ τοῦ ἀμφιβληστροειδοῦς
χιτῶνος τοῦ ὀφθαλμοῦ μου καὶ οὕτω ὁμοῦ με τὴν παθο-
λογικὴν κατάστασιν τῶν αἵματοφόρων ἀγγείων μου θὰ
ἐπιφέρῃ τὴν καταστροφὴν.

Ὑπὸ ὁμοίαν ἔποψιν ἐξετάσωμεν ἤδη τὴν «ἀπροσ-
δόκητον» πτώσιν τοῦ μετεωρίτου λίθου. Ἄν ὀλόκληρον
τὸ ἐνεστὸς μοι ἦτο γνωστὸν καὶ κατὰδηλον ἐν πάσαις αὐτοῦ
ταῖς ἀκριβεστάταις λεπτομερείαις, θὰ ἐγίνωσκον ὅτι ὁ
μετεωρίτης ἐκεῖνος λίθος, ὅστις μέλλει νὰ με φονεύσῃ
μεταξὺ τοῦ δεκάτου καὶ τοῦ ἐνδεκάτου φανοῦ, ἀκριβῶς

καδ' ἦν στιγμὴν ἐγὼ παρ-
έρχομαι τὸν δέκατον ἐκεῖνος
κατέρχεται ῥοιζῶν διὰ τοῦ
ἀέρος καδ' ᾠρισμένην διεύ-
θυνσιν καὶ μεδ' ᾠρισμένης
ταχύτητος, καὶ ὅτι τὴν στιγ-
μὴν ταύτην ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ
τόσα ἢ τόσα μέτρα, καὶ ὅτι ἡ
γραμμὴ τῆς πορείας τοῦ με
τὴν τῆς ἰδικῆς μου θὰ συναν-
τηθῶσιν ὀλίγον τι πρὸ τοῦ
ἐνδεκάτου φανοῦ.

Ὅμοίως καὶ περὶ πάντων
τῶν λοιπῶν δυνατῶν συμβα-
μάτων, τῶν μεταξὺ τοῦ
δεκάτου καὶ τοῦ ἐνδεκάτου
φανοῦ. Ἄλλ' ἂν, ἐπὶ τῇ
βάσει τῆς ἀκριβεστάτης καὶ
πληρεστάτης γνώσεως ἦν θὰ
εἶχον περὶ τοῦ ἐνεστῶτος,
ἐγίνωσκον ὅτι οὐδὲν ἐκ τῶν
ἀνωτέρω δύναται νὰ συμβῇ
διότι ἐλλείπουσιν οἱ ἀναγκαι-
οὶ ὅροι καὶ αἱ ἀναγκαῖαι

συνθήκαι ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν, θὰ ἠδυνάμην νὰ γινώσκω
τὴν μέλλουσαν ἀφίξιν μου παρὰ τὸν ἐνδέκατον φανὸν
μετὰ τῆς αὐτῆς μαθηματικῆς ἀκριβείας καὶ βεβαιότητος,
μεδ' ἤς γινώσκω ὅτι δύο καὶ δύο κάμνουν τέσσαρα.

Ἔτερον παράδειγμα.

Ἴσταμαι ἐνώπιον τῆς πλακὸς ἐνὸς σημαντηρίου ὠρο-
λογίου, σημαίνοντος τὰς ὥρας. Γινώσκω δὲ ὅτι ὁ μη-
χανισμὸς αὐτοῦ εὐρίσκεται ἐν πληρεστάτῃ τάξει, ὅτι τὸ
ὠρολόγιον εἶνε χορδισμένον, ὅτι εἶνε ἀρκούντως
ἀσφαλὲς ἀπὸ ἐξωτερικῶν ἐπιδράσεων, διασεισεων καὶ
τῶν τοιούτων. Ὁ μέγας δείκτης τοῦ ὠρολογίου δεικνύει
ἐν πρωτόλεπτον πρὸ τῆς ὀγδόης ὥρας, ὁ δὲ μικρὸς
δείκτης αὐτὴν τὴν ὀγδοὴν ὥραν. Γνωρίζω λοιπὸν μετὰ
μεγίστης θετικότητος — ἂν μὴ λάβω ὑπ' ὄψιν τὰ δυ-
νατὰ μὲν ἀλλ' εἰς τὸν ὑπατον βαθμὸν ἀπίθανα περι-
στατικά, ἅτινα δύναται νὰ συμβῶσιν ἐντὸς τοῦ προσ-
εχοῦς πρωτολέπτου — γινώσκω, λέγω, μετὰ μεγίστης
βεβαιότητος ὅτι τὸ ὠρολόγιον τοῦτο μετὰ ἐν πρωτό-
λεπτον θὰ σημάνη τὴν ὀγδοὴν ὥραν. Διατί γινώσκω

ΕΛΕΝΗ, ΒΑΡΩΝΙΣ φὸν Ἐλδβουργ.
Σύζυγος Γεωργίου Β'. Δουκὸς τοῦ Σάξεν-Μαϊνίγγεν.